

Αθήνα, 25 Σεπτεμβρίου 2024

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς: τον κ. Υπουργό Δικαιοσύνης

ΘΕΜΑ: Αποζημιωτική ευθύνη του Δημοσίου από ζημιογόνες ενέργειες των οργάνων της δικαστικής λειτουργίας

Στις 4 Ιουνίου 2024 δημοσιεύτηκε η απόφαση του Τρίτου Τμήματος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), «Υπόθεση Ζουμπουλίδης κατά Ελλάδας» (No. 3) (57246/21) η οποία καταδίκασε την Ελλάδα για παραβίαση του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη το οποίο προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 6 της Ευρωπαϊκής Συμβάσης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

Το ζήτημα που απασχόλησε το ΕΔΔΑ είναι η απόφαση 800/2021 του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ) που αφορά το ζήτημα της ευθύνης αποζημίωσης του Δημοσίου από ζημιογόνες ενέργειες των οργάνων της δικαστικής λειτουργίας λόγω πρόδηλου σφάλματος κατ' άρθρο 105-106 ΕισΝΑΚ. Η κρίση του ΣτΕ στην εν λόγω απόφαση ήταν ότι «ελλείπει νομοθετικού πλαισίου για τον καθορισμό των όρων του παρανόμου των πράξεων ή και παραλείψεων των οργάνων της δικαστικής λειτουργίας, της έκτασης των σχετικών αποζημιωτικών αξιώσεων και των αρμοδίων δικαστηρίων, η σχετική αξίωση δεν είναι δυνατόν να ασκηθεί ούτε κατ' ευθεία επίκληση του άρθρου 4 παρ. 5 του Συντάγματος. Επομένως, ενόσω δεν υφίσταται νομοθετικός καθορισμός των όρων αποκατάστασης της ζημίας που προκαλείται από όργανα της δικαστικής λειτουργίας, καθώς και της αρμόδιας δικαιοδοσίας για την επίλυση των σχετικών διαφορών, η εν λόγω ζημία δεν μπορεί να αποκατασταθεί, οι δε σχετικές αξιώσεις δεν είναι δικαστικές επιδιώξιμες.»

Το ΕΔΔΑ έκρινε ότι η ερμηνεία αυτή του ΣτΕ δεν συνάδει με προηγούμενη νομολογία του σε ίδιες υποθέσεις και αποτέλεσε εμπόδιο για τυχόν μελλοντικές αξιώσεις αποζημίωσης κατά του ελληνικού δημοσίου για τα πρόδηλα σφάλματα των οργάνων της δικαστικής λειτουργίας μέχρι την ενδεχόμενη θέσπιση ειδικής νομοθεσίας. Δεκάδες υποθέσεις εκκρεμούν σε όλους τους βαθμούς δικαιοδοσίας ή έχουν απορριφθεί με το αιτιολογικό ότι οι αξιώσεις αποζημίωσης του Δημοσίου από ζημιογόνες πράξεις των οργάνων της δικαστικής λειτουργίας δεν είναι επιδιώξιμες.

Ενόψει των ανωτέρω, και λαμβάνοντας υπόψη ότι το δικαίωμα πρόσβασης σε δίκη και η πρόβλεψη της αστικής ευθύνης του Δημοσίου συνιστούν μέσα πραγμάτωσης του Κράτους Δικαίου και συμβάλουν στην αποτροπή της αυθαιρεσίας,

ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

- Σε ποιες ενέργειες σκοπεύει να προβεί για τη διευθέτηση του ζητήματος της αποζημιωτικής ευθύνης του Δημοσίου από ζημιογόνες ενέργειες των οργάνων της δικαστικής λειτουργίας;
- Σκοπεύει να φέρει προς ψήφιση στη Βουλή διάταξη η οποία να ρυθμίζει τους όρους αποκατάστασης της ζημιάς που προκαλείται από όργανα της δικαστικής λειτουργίας;

Ο ερωτών Βουλευτής

Δημήτρης Τζανακόπουλος